

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ
สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล

The Relationship Between the Innovative Leadership of
Administrators and the Effectiveness of Educational
Institutions' Academic Innovative Areas in Satun Province

^{1*}ฟารูก อับดุลรอชิด มั่นทวีวัฒน์ Farouq Abdurrashed Manthaweewat

^{2**}ศัจฉนันท์ แก้ววงศ์ศรี Sajanun Keawwongsri

^{3***}เชาวanee แก้วมโน Chaowanee Kaewmano

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2,3}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

*First author, e-mail: farouqabdurrashed.man017@hu.ac.th

Corresponding author, e-mail: **sajanun@hu.ac.th ***chowanee@hu.ac.th

Received February 9, 2026; Revised February 24, 2026; Accepted: March 31, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล และ 4) เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล จำนวน 412 คน จากทั้งหมด 22 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2568 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณหาขนาดกลุ่มอย่างสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 199 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผู้ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเกี่ยวข้องกับ

สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล จำนวน 8 คน ใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .892^{**}$) 4) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล พบว่า ควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ โดยการจัดกิจกรรม Work Shop กิจกรรมบัดดี้เครือข่ายนวัตกรรม และกิจกรรม PLC สัญจร เพื่อให้ผู้บริหารนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์; ประสิทธิภาพของสถานศึกษา; ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

Abstract

This research article aims to 1) study the level of innovative leadership of school administrators, 2) examine the level of effectiveness of the academic innovative areas of educational institutions, 3) investigate the relationship between the innovative leadership of administrators and the effectiveness of the academic innovative areas of educational institutions, and 4) identify guidelines for developing innovative leadership to enhance the effectiveness of the academic innovative areas of educational institutions in Satun Province. This research employed a mixed-methods approach, integrating both quantitative and qualitative research methodologies. The population for the quantitative phase consisted of 412 teachers from 22 academic innovative areas of educational institutions during the academic year 2025. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's sample size table, yielding a total of 199 participants. A questionnaire was used as the primary instrument for quantitative data collection. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient. For the qualitative phase, eight experts associated with the academic innovative areas of educational institutions were selected as key informants. A Semi-structured interview form was used as the primary instrument for data collection.

Qualitative data were analyzed using the content analysis technique. The results showed that 1) The overall innovative leadership of the academic innovative areas of educational institutions was at a high level, 2) the overall effectiveness of the academic innovative areas of educational institutions was also at a high level, 3) regarding the relationship between the innovative leadership of administrators and the effectiveness of the academic innovative areas of educational institutions, there was a significant positive relationship at a high level, with statistical significance at the .01 level ($r_{xy} = .892^{**}$), 4) guidelines for developing innovative leadership to enhance school effectiveness suggested that policies should be established to improve strategic analytical thinking skills through workshops, innovative buddy networks, and mobile Professional Learning Community (PLC) activities.

Keywords: Relationship; Effectiveness of Educational; Innovative Leadership

บทนำ

ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การศึกษาไทยจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อยกระดับคุณภาพและสร้างสรรค์นวัตกรรม กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ริเริ่มโครงการ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (Education Sandbox) โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อคิดค้นพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาและการเรียนรู้ ลดความเหลื่อมล้ำ กระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการจัดการศึกษา โดยจังหวัดสตูลเป็นหนึ่งในพื้นที่นำร่องที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการนี้ (ชานีรา สุมาลี, 2565) ปัญหาสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องนวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมได้ทวีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อการยอมรับและนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และแนวทางการทำงานใหม่ๆ มาปรับใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายรวมถึงการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ตลอดจนการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถผลักดันให้ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษายอมรับและบูรณาการนวัตกรรมเข้าสู่ห้องเรียนและวัฒนธรรมองค์กรได้นั้น ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับและนำสิ่งเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้กับตนเองก่อนที่จะเผยแพร่หรือส่งเสริมให้ผู้อื่นทำตาม อันจะนำไปสู่การ

สร้าง “องค์กรแห่งนวัตกรรม” หรือ “สถานศึกษาแห่งนวัตกรรม” ที่มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (ภิรญา สายศิริสุข, 2561)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นสมรรถนะที่ขาดไม่ได้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการปรับตัว และแสวงหาโอกาสใหม่ๆ ในยุคที่การศึกษาต้องเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว การบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันมิใช่เพียงภารกิจทั่วไป แต่เป็นบทพิสูจน์ถึงความสามารถในการใช้เทคนิคภาวะผู้นำเพื่อนำองค์กรสู่ความสำเร็จ โดยเฉพาะในบริบทของสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรม การศึกษาที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพบุคลากรเป็นสำคัญ ทั้งนี้ การจะขับเคลื่อนนวัตกรรมทางการศึกษาให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้นั้น จำเป็นต้องมีผู้นำที่เป็นต้นแบบด้านวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม เพื่อวางรากฐานและ สนับสนุนการปฏิรูปองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรมก้าวทันต่อสถานการณ์โลก ดังนั้นการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา โดยผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมตลอดจนเพื่อพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

บริบทของการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคปัจจุบันที่เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม เทคโนโลยี และเศรษฐกิจ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนไปสู่การบรรลุเป้าหมายด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม จากสภาพการบริหารจัดการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลปีการศึกษา 2567 ที่ผ่านมา กลับพบว่า แม้จะมีความพยายามในการนำนวัตกรรมมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนและการบริหารจัดการในหลากหลายมิติ แต่ผลการดำเนินงานยังไม่สอดคล้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษาเท่าที่ควร เนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมาต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านความชัดเจนเชิงนโยบายและการสื่อสารสร้างความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่งผลให้กระบวนการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้รายปีขาดความต่อเนื่อง โดยเฉพาะการวิเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะให้สอดคล้องกับมาตรฐานช่วงชั้น ซึ่งความคลาดเคลื่อนในส่วนนี้กลายเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ขาดความเชื่อมโยงสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ ตลอดจนปัญหาในการวัดและประเมินผล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ การวิจัย และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้สามารถใช้เป็นกรอบแนวทางสำหรับผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

นำไปสู่การยกระดับการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และส่งผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กรสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล
4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ซึ่งภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม 2) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม 3) ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม 4) การพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม 5) การมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม และ 6) การสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี และประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของ Mott (1972) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนานักเรียนให้ได้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 2) การพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก 3) การปรับเปลี่ยนและสามารถพัฒนาสถานศึกษา และ 4) การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล จำนวน 412 คน จากทั้งหมด 22 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2568 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณหาขนาดกลุ่มอย่างสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 199 คน จากนั้นผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามเกณฑ์สัดส่วนของจำนวนประชากรในสถานศึกษา โดยการจับสลากแบบไม่ใส่คืน ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ (1) โรงเรียนอนุบาลสตูล

จำนวน 33 คน (2) โรงเรียนอนุบาลมะนัง จำนวน 10 คน (3) โรงเรียนบ้านควนเก จำนวน 6 คน (4) โรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำ จำนวน 5 คน (5) โรงเรียนบ้านเขาจีน จำนวน 9 คน (6) โรงเรียนวัดหน้าเมือง จำนวน 3 คน (7) โรงเรียนบ้านทางอ จำนวน 7 คน (8) โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุปถัมภ์ จำนวน 6 คน (9) โรงเรียนบ้านบ่อเจ็ดลูก จำนวน 5 คน (10) โรงเรียนบ้านโกตา จำนวน 5 คน (11) โรงเรียนบ้านตันหยงกาโบยชัยพัฒนา จำนวน 9 คน (12) โรงเรียนมะหัง จำนวน 4 คน (13) โรงเรียนบ้านหาญ จำนวน 3 คน (14) โรงเรียนบ้านวังปริง จำนวน 10 คน (15) โรงเรียนบ้านเกาะสำหรับชัยพัฒนา จำนวน 8 คน (16) โรงเรียนนิคมพัฒนาฝั่ง 6 จำนวน 25 คน (17) โรงเรียนควนโดนวิทยา จำนวน 20 คน (18) โรงเรียนอันซอเรียห์ฮัจดีนีเยห์ จำนวน 5 คน (19) โรงเรียนอนุบาลวังใหม่ศาสนศาสตร์ จำนวน 7 คน (20) โรงเรียนจังหว จำนวน 6 คน (21) โรงเรียนบ้านเกาะยาว จำนวน 5 คน (22) โรงเรียนบ้านเกาะหลีเป๊ะ จำนวน 8 คน และ 2) ผู้ให้ข้อมูล สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล จำนวน 8 คน โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ (1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล จำนวน 1 คน (2) ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล จำนวน 1 คน (3) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถทางด้านนวัตกรรม จำนวน 1 คน (4) ผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล จำนวน 2 คน (5) ศึกษาพิเศษสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล จำนวน 1 คน (6) ศึกษาพิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล จำนวน 1 คน (7) ครูผู้สอนสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล จำนวน 1 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เนื่องด้วยงานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) จึงมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2 แบบ ประกอบด้วย 1) เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 36 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 33 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ (Likert, 1967) และ 2) เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ผู้วิจัยกำหนดกรอบคำถามตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 6 ด้าน โดยผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1, ข้อ 2 และข้อ

3 มาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (IOC) โดยข้อคำถามจะต้องได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้เครื่องมือ (Try Out) กับครูในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, 1990) สำหรับแบบสอบถามของงานวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ด้าน จำนวน 36 ข้อ ได้ค่าเชื่อมั่นเท่ากับ .781 และแบบข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล จำนวน 4 ด้าน จำนวน 33 ข้อ ได้ค่าเชื่อมั่นเท่ากับ .884

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากหลักสูตรการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ถึงต้นสังกัดสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามผ่านการใช้ Google Form ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดนำมาตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย และระยะที่ 2 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากหลักสูตรการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล จำนวน 8 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของสถานศึกษา

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบในแบบสอบถามจากทั้งหมดจำนวน 199 ฉบับ จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย ดังนี้ 1) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ และข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) 2) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, 1990) และ 3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์

ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษานำพื้นที่นวัตกรรม
การศึกษาจังหวัดสตูล โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2554)

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่
นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ดังที่ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ
ผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 199)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา นำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม X_1	4.36	0.59	มาก
2. การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม X_2	4.39	0.56	มาก
3. การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม X_3	4.39	0.57	มาก
4. การพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม X_4	4.33	0.60	มาก
5. การมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม X_5	4.37	0.58	มาก
6. การสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรม และเทคโนโลยี X_6	4.29	0.63	มาก
รวม	4.36	0.55	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม
การศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.55) และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} =$
4.39) รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ($\bar{x} = 4.39$) และด้าน
การมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม ($\bar{x} = 4.37$) ตามลำดับ

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
จังหวัดสตูล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่อง
พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวม

(n = 199)

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. การพัฒนานักเรียนให้ได้มีผลสัมฤทธิ์ทางด้าน การเรียนรู้สูงขึ้น Y_1	4.41	0.54	มาก
2. การพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก Y_2	4.49	0.55	มาก
3. การปรับเปลี่ยนและสามารถพัฒนาสถานศึกษา Y_3	4.46	0.53	มาก
4. การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา Y_4	4.46	0.55	มาก
รวม	4.45	0.51	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.51) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.49$) รองลงมา คือ ด้านการปรับเปลี่ยนและสามารถพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.46$) และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.46$) ตามลำดับ

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวม

	ประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ในภาพรวม (Y)			
	r	Sig.	ทิศทางความสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ในภาพรวม (X)	.892	.001**	ทางบวก	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล (X) กับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล (Y) โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .892^{**}$) ซึ่งเมื่อแสดงให้เห็นว่าเมื่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล เพิ่มขึ้นจะส่งผลทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลเพิ่มขึ้นเช่นกัน

4. วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล พบว่า 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม ผู้บริหารต้องเป็นต้นแบบในการแปลงแผนพัฒนาคุณภาพสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ผ่านระบบที่ดีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีจากสถานศึกษาต้นแบบ 2) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม ควรมุ่งเน้นการเสริมสมรรถนะในการวิเคราะห์แนวโน้มการศึกษาและกฎหมายพื้นที่นวัตกรรมเพื่อวางแผนกลยุทธ์ที่เท่าทันสถานการณ์ โดยมีการนิเทศและถอดบทเรียนร่วมกับภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC และกิจกรรมสมัชชาการศึกษาสตูล เพื่อสร้างความไว้วางใจและกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกัน 4) ด้านการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ควรมีการส่งเสริมการออกแบบนวัตกรรมการบริหารและพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์สถานศึกษา โดยใช้เครื่องมือดิจิทัลเพิ่มประสิทธิผลการจัดการ 5) ด้านการมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและการบริหารความเสี่ยงผ่านระบบสารสนเทศและแผนเผชิญเหตุที่สร้างร่วมกับภาคีเครือข่าย และ 6) ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรมและเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นพี่เลี้ยงและที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีผ่านการอบรมระบบแพลตฟอร์มสมัยใหม่ โดยอาศัยการสนับสนุนจากต้นสังกัดในการพัฒนาทักษะการบริหารงบประมาณเชิงกลยุทธ์ เพื่อการจัดหาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านไอซีทีอย่างเพียงพอ ควบคู่ไปกับการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพออนไลน์ (PLC Online)

อภิปรายผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบจนเกิดผลงานเชิงประจักษ์ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพซึ่งเป็นที่ยอมรับของบุคลากร โดยหัวใจสำคัญอยู่ที่การส่งเสริมการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพและการสร้างวัฒนธรรมแห่งการมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการเสนอความคิดเห็นและกระจายงานตามความถนัด ภายใต้บรรยากาศแห่งความไว้วางใจและการสนับสนุนซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงบูรณาการ และมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการเปลี่ยนแปลงการจัด

การศึกษาแบบดั้งเดิมสู่การใช้นวัตกรรมทั้งในด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอน คุณลักษณะเหล่านี้ล้วนเป็นฟันเฟืองสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนนโยบายพื้นที่นวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม จึงส่งผลให้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัด สตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพิมสวียา ธีระเดชธำรง ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก (พิมสวียา ธีระเดชธำรง, 2566) รวมถึงสอดคล้องกับการศึกษาของสุทธิวิทย์ อานุภาพ เสถียร ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการทำงานเป็นทีม และมีส่วนร่วม ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างบรรยากาศในการ สร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับองค์กรภายนอก และด้านการ ติดต่อสื่อสาร (สุทธิวิทย์ อานุภาพเสถียร, 2566) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรมอยู่ในระดับมากในทุกมิติ โดยมีหัวใจสำคัญอยู่ที่การสร้างบรรยากาศแห่งการมีส่วนร่วมและ การใช้นวัตกรรมขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยนี้ที่พบว่า ภาวะ ผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมสตูลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบและมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมเชิงสร้างสรรค์

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัด สตูล พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ ขับเคลื่อนจนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นควบคู่กับทัศนคติเชิงบวกต่อการดำเนินชีวิต สะท้อนว่าพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นเพียงวิชาการ แต่ยังให้ความสำคัญกับจิตใจเพื่อการ เติบโตในศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพ ขณะเดียวกันสถานศึกษายังแสดงศักยภาพในการปรับตัวให้ ทันสมัยและยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น จนสามารถแก้ปัญหาภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพที่ครอบคลุมทุกมิตินี้เป็นข้อบ่งชี้สำคัญว่า ภายใต้อาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารและ การสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ได้หล่อหลอมให้สถานศึกษานำร่องจังหวัดสตูลมีความเข้มแข็งและ สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงส่งผลให้ประสิทธิภาพของ สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้อง กับการศึกษาของสุรวุฒิ สุขขัติ ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มหาสารคาม เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก (สุรจุมิ สุขบัติ, 2565) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากในทุกมิติ ทั้งด้านการผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ การสร้างทัศนคติที่ดี และศักยภาพในการปรับเปลี่ยนพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยนี้ที่พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษานำร่อง จังหวัดสตูลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ควบคู่กับ ทัศนคติเชิงบวกของผู้เรียนและความยืดหยุ่นในการแก้ปัญหาตามบริบทพื้นที่

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารมีกับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .892^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าเมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสูง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาก็จะสูงตามไปด้วย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารงานของสถานศึกษา การบริหารที่เน้นกระบวนการคิดนอกกรอบและการมีส่วนร่วมช่วยกระตุ้นให้ครูและบุคลากรกล้าที่จะใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ จนส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับการมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมยังเป็นกลไกหลักที่ช่วยให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการให้เข้ากับบริบทท้องถิ่นสตูล และมีความสามารถในการเผชิญหน้าเพื่อแก้ไขปัญหาภายในองค์กรได้อย่างเป็นระบบและทันท่วงที ความเชื่อมโยงดังกล่าวจึงเป็นรากฐานสำคัญในการยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องการศึกษาของ อาวาตีฟ หะยีดีอานิง ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา โรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .825^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาให้นักเรียนให้ได้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (Y_1) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง รองลงมา คือ การปรับเปลี่ยนและสามารถพัฒนาสถานศึกษา (Y_3) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง และด้านการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติเชิงบวก (Y_2) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ (อ่าวาตีฟ หะยีดีอานิง, 2566) และสอดคล้องกับการศึกษาของธัญญพัทธ์ ปวงแก้ว ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากในสถานศึกษามีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ กว้างไกลมีความเป็นผู้นำในการบริหารจัดการด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถวางแผน ปฏิบัติงานที่เป็นระบบ

มุ่งพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ มีความมุ่งมั่นการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์หรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีความตั้งใจในการพัฒนานักเรียน ให้มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 จึงทำให้มีประสิทธิภาพผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก (ธัญญพัทธ์ ปวงแก้ว, 2566) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูงกับ ประสิทธิภาพผลสถานศึกษา เนื่องจากภาวะผู้นำและการวางแผนงานที่เป็นระบบในศตวรรษที่ 21 ส่งผล โดยตรงต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประสิทธิภาพผลของสถานศึกษา ซึ่งสัมพันธ์กับ งานวิจัยนี้ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง เนื่องจากวิสัยทัศน์และกระบวนการคิดนอกกรอบช่วย ขับเคลื่อนการใช้นวัตกรรมจนยกระดับผลสัมฤทธิ์และทัศนคติผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

4. วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล พบว่า หัวใจสำคัญของการ เพิ่มประสิทธิภาพผลสถานศึกษา คือ การปรับบทบาทผู้บริหารเป็นผู้นำต้นแบบที่แปลงวิสัยทัศน์สู่การ ปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ที่ เน้นความเป็นอิสระในการจัดการตนเอง โดยผู้บริหารต้องมีสมรรถนะในการวิเคราะห์กฎหมายและ วางแผนกลยุทธ์ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง พร้อมสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ผ่าน กระบวนการ PLC และสมัชชาการศึกษาสตูล เพื่อดึงพลังการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย นอกจากนี้ ยังต้องมีทักษะการคิดนอกกรอบเพื่อออกแบบนวัตกรรมการบริหารและหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ สอดคล้องกับอัตลักษณ์ท้องถิ่น ควบคู่กับการพัฒนาทักษะด้าน ICT และบุคลิกภาพที่ยืดหยุ่น การบูร ณาการทั้งสมรรถนะส่วนบุคคลและการสร้างนิเวศการเรียนรู้ จึงเป็นกลไกที่ช่วยขับเคลื่อนการจัด การศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามบริบทของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของกนกวรรณ จันทรมิระ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำและแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาตนเองโดย การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการบริหารการเปลี่ยนแปลง และ ผู้บริหารสถานศึกษาจะเกิดภาวะผู้นำด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงจากการสร้างวัฒนธรรมการ ทำงานที่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนร่วมงานผ่านรูปแบบที่ทันสมัย (กนกวรรณ จันทรมิระ, 2565) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ เสนอให้ผู้บริหารพัฒนาวิสัยทัศน์ผ่านการเรียนรู้จากต้นแบบที่สำเร็จ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการ องค์กร และบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายในบริบท ศตวรรษที่ 21 ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยนี้ที่เน้นการปรับบทบาทผู้บริหารเป็นต้นแบบการเปลี่ยนผ่านสู่

สถานศึกษาอิสระตามเจตนารมณ์ของกฎหมายพื้นที่นวัตกรรม โดยอาศัยการวางแผนกลยุทธ์เชิงรุก และการสร้างวัฒนธรรม PLC

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล ได้้องค์ความรู้ใหม่ดังนี้

ภาพที่ 1 การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเพื่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

การขับเคลื่อนสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมจังหวัดสตูลให้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในการสร้างทีมและนำการเปลี่ยนแปลง เพื่อยกระดับประสิทธิผลรอบด้าน โดยผู้บริหารต้องปรับบทบาทเป็นต้นแบบการใช้เทคโนโลยีควบคู่กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมผ่านเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการและสร้างทัศนคติเชิงบวกแก่ผู้เรียน การบูรณาการภาวะผู้นำทั้ง 6 ด้านนี้ช่วยเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายของพื้นที่นวัตกรรมและปรับตัวเข้ากับบริบทการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างยั่งยืน

บทสรุป

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .892 เมื่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มขึ้นจะส่งผลทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาเพิ่มขึ้นเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะผู้นำเชิงนวัตกรรมในพื้นที่นวัตกรรม ต้นสังกัดควรปรับปรุงเกณฑ์การคัดเลือกและประเมินวิทยฐานะผู้บริหาร โดยเพิ่มตัวชี้วัดด้านการสร้างนวัตกรรมการบริหาร และการจัดการเปลี่ยนแปลงที่เท่าทันบริบทศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562

2. นโยบายควรเน้นการจัดสรรงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาระบบนิเวศดิจิทัล และสร้างโครงสร้างพื้นฐานไอซีทีให้ทั่วถึง พร้อมส่งเสริมให้ผู้บริหารใช้ข้อมูลสารสนเทศมาวิเคราะห์แนวโน้มและนโยบายเพื่อเพิ่มความแม่นยำในการบริหารจัดการและแก้ปัญหาทางการศึกษา

3. การสร้างความเข้มแข็งของกลไกภาคีเครือข่ายและระบบพี่เลี้ยง ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาผ่านระบบ Buddy System และกระบวนการ PLC อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี และการระดมทรัพยากรจากชุมชนร่วมกับปราชญ์ท้องถิ่น อันจะช่วยลดข้อจำกัดด้านงบประมาณและเพิ่มประสิทธิผลสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารควรทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงด้านดิจิทัลและจัดสรรงบประมาณพัฒนาด้าน ICT ให้เพียงพอ เพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้และระบบบริหารจัดการความรู้ภายในที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ร่วมกับชุมชนอย่างเป็นระบบ

2. ผู้บริหารควรเน้นการบริหารวิชาการเชิงรุกโดยส่งเสริมให้ครูใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน พร้อมทั้งจัดการแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรให้เอื้อต่อการสร้างนิเวศการเรียนรู้ที่ทันสมัย

3 ผู้บริหารและบุคลากรควรร่วมกันวางแผนเชิงรุกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอนและความประพฤตินักเรียน พร้อมทั้งสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการความขัดแย้งและเหตุฉุกเฉินด้วยความกระตือรือร้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลด้านอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาต่อไป

2. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านต่างๆ

3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูลเชิงประจักษ์ที่ได้ข้อมูลมากเพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ จันทรมิษะ. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(39): 93-101.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2554). *การวิจัยเพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ทิพย์บุคลิกเชิชั่น.
- ชานีรา สุมาลี. (2565). “ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ธัญญพัทธ์ ปวงแก้ว. (2566). “กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิมสวียา อีระเดชธารง. (2566). “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ภิญญา สายศิริสุข. (2561). “ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 5”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุทธิวิทย์ อานุภาพเสถียร. (2566). “ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาตราง กระบี่”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรวุฒิ สุขขัติ. (2565). “แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1”.

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อวาตีฟ หะยีดีอานิง. (2566). “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดยะลา”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยฟาฏอนี.*

Cronbach, L. J. (1990). *Essential of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins.

Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. New York: McGraw-Hill.

Mott, P. E. (1972). *The Characteristic of Effective Organization*. New York: Harper and Row.

